

NOVE KNJIGE BOOK REVIEWS

UDK 048.1

Otto F. Geyer: **Grundzüge der Stratigraphie und Fazieskunde.** — Erster Band: Paläontologische Grundlagen I, Das geologische Profil, Stratigraphie und Geochronologie. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1973. VIII + 279 str., 166 slik in 7 tab.

Izšla je prva knjiga pomembnega Geyerjevega dela: Osnove stratigrafije in vede o facijah. Obsega poglavja: Osnove paleontologije, geološki profil ter stratigrafija in geokronologija. Druga knjiga, ki naj bi prvi kmalu sledila, pa bo posvečena paleoekologiji, paleogeografiji in vedi o facijah. Takšna zasnova celotnega dela pove, da gre za obširen uvod v geologijo in paleontologijo, to je za snov, ki ji je v učbenikih geologije in paleontologije, kar po vrsti, posvečenega le malo prostora, pa čeprav predstavlja osnovo za razumevanje in uspešno dojetje enega in drugega predmeta.

V poglavju o osnovah paleontologije, ki zajema najboljširnejši del knjige, podaja avtor najprej zgoščen informativni pregled najpomembnejših živalskih in rastlinskih skupin. Pregleden opis skupine sklepa navadno njena časovna razširjenost in ekološke razmere, značilnosti pa ponazarjajo pregledne slike in skice.

Posebni del tega poglavja je posvečen sledovom fosilov, njihovi razčlenitvi in ekološkemu pomenu. Skice ponazarjajo glavne skupine. Sledijo procesi fosilizacije, za tem najvažnejše o taksonomiji in nomenklaturi, poglavje pa sklepajo metode prepariranja.

Drugo poglavje je posvečeno geološkemu profilu. Snemanje in izdelava geološkega profila predstavljata osnovo za vsakršno geološko delo na terenu. Avtor obravnava plastovitost usedlin, njihov različen možen položaj in prvotne strukture. Nato ponazori snemanje profila in njegovega opisa ter merjenje debeline skladov, ki so v različnem položaju glede na površje ozemlja. Ta del sklepa podpoglavje o tekstovnem in grafičnem prikazu profilov z najpomembnejšimi litološkimi znaki.

V zadnjem poglavju so podane osnove stratigrafije in geokronologije. Pisec najprej pojasnjuje posamezne pojme in principe stratigrafije, se ustavi nekoliko dlje pri litostratigrafiji in njenih osnovnih pojmi (litostratigrafske kategorije, stratotip in litostratotip), podpoglavje pa sklepa s stratigrafskimi vodilnimi fosili (kratka življenjska doba in velika geografska razširjenost, njihova facialna odvisnost).

V podpoglavju o kronostratigrafiji je najprej govora o kronostratigrafskih kategorijah, ki jih do stopnje predstavlja pregledna tabela; za tem avtor razglablja o coni v različnem pomenu, predstavlja biostratigrafsko metodiko, piše še o vrzelih v skladovnicah in o kondenzaciji ter nazadnje še o geokronologiji.

Na koncu vsakega podpoglavja je navedena obširna literatura, ki bo kažipot uporabniku te knjige k nadaljnjim literaturnim virom. Knjigo sklepa register z okoli 3200 gesli. Vsa poglavja lepo dopolnjujejo instruktivne in didaktično dobro izbrane originalne slike in skice, ki dajejo knjigi še posebno vrednost.

Delo je pisano jasno, razumljivo, vseskozi pregledno, kje prej preskopo kot preobširno. Za njegovo uporabo je treba poznati samo nekaj osnovnega znanja iz splošne in historične geologije in iz sedimentne petrografije. Knjiga bo zelo dobrodošla študentom geologije in paleontologije, pa tudi biologije in geografije, v nič manjši meri pa geologom, paleontologom, biologom in geografom, učiteljem geološkega in paleontološkega dela naravoslovja na srednjih šolah, in končno tudi vedno številnejšim ljubiteljem narave, predvsem zbiralcem kamenin in okamenin, in vsem tistim, ki jih zanima sestava Zemlje in njena paleontološka zapuščina skozi več kot 600 milijonov let dolgo dobo.

Anton Ramovš

Dr. G. D o h r, Hannover: **Applied Geophysics** — Introduction to Geophysical Prospecting. Založba Ferdinand Enke Publishers Stuttgart, 1974. Obseg: 72 strani, 125 slik, velikost knjige 19 × 12 cm, vezana v platno. Iz nemščine jo je v angleščino prevedel George H. K i r b y.

Knjiga je prva v zbirki *Geology of Petroleum*, edited by Heinz Beckmann, Clausthal. Sledili ji bodo še trije zvezki, in sicer *Geological prospecting for petroleum*, *Petroleum Engineering in Subsurface storage of oil and gas*.

Avtor je vodja geofizikalnega oddelka podjetja Preussag AG, Erdöl und Erdgas, Hannover. V enajstih poglavjih, razvrščenih po decimalnem sistemu in opremljenih z zelo ilustrativnimi slikami ter najnujnejšimi elementarnimi matematičnimi izrazi, obravnava: splošne pojme, refrakcijsko seizmično raziskovanje, refleksijsko seizmično raziskovanje, digitalne metode vrednotenja seizmičnih raziskovanj, posebne seizmične metode, tehniko seizmičnih raziskovanj, gravimetrijo, magnetometrijo, geoelektrične metode, meritve v vrtnah ter različne, redkeje uporabljene raziskovalne geofizikalne metode.

Namen knjige je, dati splošen pregled problematike in metod geofizikalnih raziskovanj, predvsem tistih, ki služijo raziskovanju naftnih ležišč. Zato poudarja seizmične raziskovalne metode ter njih digitalno računalniško vrednotenje, ker jih pri raziskovanju naftnih ležišč največ uporabljajo. Druge geofizikalne raziskovalne metode so prikazane v osnovnih potezah. Knjiga je pisana v jasnem strokovnem slogu in se zato lepo bere; prav dobro izbrane slike in risbe pomagajo lažjemu razumevanju in predstavi.

Ker so šolske knjige o geofizikalnih raziskovanjih že precej zastarele, novi članki v strokovnih revijah pa za strokovnjaka zunaj geofizikalnega področja preveč komplicirani, je knjiga predvsem koristna poklicnim delavcem sorodnih ved: geologom, hidrogeologom, gradbenikom in rudarjem. Pomaga jim spoznati moderne metode geofizikalnih raziskovanj in možnosti njihove uporabe na različnih raziskovalnih področjih. Poleg vsebine na začetku knjige jim bo pri orientaciji dobro rabil skupen avtorsko-stvarni register na koncu knjige, ki vsebuje 464 gesel.

Lehrbuch der Allgemeinen Geologie. Bd. 1 Festland — Meer. Druga predelana izdaja. Knjigo so napisali R. B r i n k m a n n, H. L u i s, M. S c h w a r z -